Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон определя:

1. националната институционална рамка за управлението на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ);

2. реда за предоставяне на финансова подкрепа чрез безвъзмездна финансова помощ;

3. специални правила за определяне на изпълнител от бенефициент на безвъзмездна финансова помощ;

4. правилата за верифициране и сертифициране на допустимите разходи и за извършване на плащанията и на финансовите корекции.

(2) Средствата от ЕСИФ по смисъла на този закон са средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), предоставени по програми на Република България.

(3) За режима на сметките за средствата от ЕСИФ, както и за финансовите взаимоотношения при управлението им се прилага Законът за публичните финанси.

Чл. 2. (1) Средствата от ЕСИФ се управляват на основа на законността, доброто финансово управление и устойчивото развитие, за гарантиране на тяхната ефективност и ефикасност чрез партньорство и многостепенно управление, с цел намаляване на административната тежест за бенефициента и при осигуряването на публичност и прозрачност.

(2) При управлението на средствата от ЕСИФ не се допуска конфликт на интереси по смисъла на чл. 57 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.).

Чл. 3. (1) Управлението на средствата от ЕСИФ се осъществява в съответствие с приложимите за програмния период европейско законодателство и споразумение за партньорство на

Република България, очертаващо помощта от ЕСИФ, наричано по-нататък „Споразумението за партньорство”, изискванията на съответните програми, разпоредбите на този закон и актовете по неговото прилагане.

(2) Средствата от ЕСИФ се предоставят по програмите, включени в Споразумението за партньорство, след тяхното одобряване от Европейската комисия.

Чл. 4. (1) Безвъзмездната финансова помощ се предоставя за проекти, с които се постигат целите на съответните програми, и при условията, определени в тях.

(2) Безвъзмездната финансова помощ със средства от ЕСИФ може да се предоставя и в комбинация с другите форми за финансова подкрепа – награди, възстановима помощ или финансови инстументи.

(3) Безвъзмездната финансова помощ не може да има за цел или резултат реализирането на печалба.

(4) Безвъзмездна финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на Европейския съюз (ЕС) в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347 от 20.12.2013 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 1303/2013”, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.

Чл. 5. (1) Финансовите инструменти по смисъла на този закон, финансирани със средства от ЕСИФ, с изключение на тези по чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, се изпълняват чрез Фонд на фондовете.

(2) Фондът на фондовете се създава като обособен финансов ресурс от програмите по чл. 3, ал. 2 и се управлява въз основа на финансово споразумение, сключено между ръководителя на управляващия орган на съответната програма и структурата, управляваща Фонда на фондовете.

Чл. 6. Управлението на средствата от ЕСИФ, предоставени по програми за европейско териториално сътрудничество, се осъществява съгласно приложимите за тях европейско законодателство и сключени между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Глава втора

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

Раздел I

Органи и структури за управление на средствата от ЕСИФ

Чл. 7. (1) Органи на изпълнителната власт, отговорни за управлението на средствата от ЕСИФ, са:

1. Министерският съвет;
2. заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕСИФ;
3. министърът на финансите.

(2) Министерският съвет:

1. одобрява проекта на Споразумението за партньорство преди неговото внасяне в Европейската комисия;

2. одобрява проектите на програмите по чл. 3, ал. 2 преди тяхното внасяне в Европейската комисия;

3. определя структурите, отговорни за разработването на програмите и за управлението, контрола, координацията и одита на средствата от ЕСИФ;

4. приема подзаконовата нормативна уредба за управление на средствата от ЕСИФ, предвидена в този закон.

(3) Заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕСИФ:

1. действа като централен представител на Република България пред Европейската комисия и другите европейски институции по въпросите на управлението на средствата от ЕСИФ;

2. осъществява координацията във връзка с участието на Република България в процеса на вземане на решения на ЕС в областта на Кохезионната политика, Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарство в частта им, обхваната от ЕСИФ;

3. ръководи процеса по разработването на институционалната рамка и нормативната уредба, свързана с управлението на средствата от ЕСИФ;

4. координира и контролира управлението на програмите по чл. 3, ал. 2; дава задължителни методически указания на органите по чл. 9 във връзка с управлението на програмите по чл. 3, ал. 2, без това да противоречи на изискването за осигуряване на независимост на одитния орган;

5. координира предоставената от международните финансови институции и инструмента JASPERS подкрепа за

подготовка, изпълнение и управление на проекти, финансирани от ЕСИФ;

6. отговаря за провеждане на процедурата за определяне на управляващия и на сертифициращия орган по смисъла на чл. 124 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, както и за наблюдение изпълняването на критериите съгласно Приложение XIII на същия регламент;

7. координира дейностите за подобряване на административния капацитет на централно, регионално и местно ниво при управлението на средствата от ЕСИФ;

8. координира ефективното прилагане на мерките за публичност и прозрачност при управлението на средствата от ЕСИФ.

(4) Министърът на финансите:

1. определя, организира и контролира процесите на получаване и трансфериране на средства от финансовата помощ, предоставяна на Република България по ЕФРР, ЕСФ и КФ, и свързаното с тях национално финансиране;

2. провежда националната политика по прилагане на финансовите инструменти;

3. определя правилата за организация на банковите сметки и извършване на плащанията към бенефициентите по програмите по чл. 3, ал. 2;

4. определя правилата за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по смисъла на чл. 2, т. 29 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 по програмите, финансирани от ЕФРР, ЕСФ и КФ.

Чл. 8. (1) Постояннодействащи консултативни органи на правителството за координация в рамките на изпълнителната власт при определянето и провеждането на държавната политика в областта на управление на средствата от ЕСИФ са:

1. Съветът за координация при управлението на средствата от Европейския съюз, който осъществява координация на мерките за изпълнение на правителствената политика за икономическо, социално и териториално развитие на страната, финансирани със средства от ЕСИФ;

2. Съветът за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, който осигурява координацията в дейността на държавните органи по предотвратяването и борбата с правонарушенията при управление на средствата от ЕСИФ (Съвет АФКОС).

(2) Съветите по ал. 1 се създават от Министерския съвет по реда на чл. 22а от Закона за администрацията. Съставът, функциите и организацията на дейността на съветите се уреждат с постановленията за създаването им.

Чл. 9. (1) Органи за управление и контрол на средствата от ЕСИФ са управляващите органи, сертифициращите органи и одитните органи.

(2) Един и същ управляващ, сертифициращ или одитен орган може да бъде определен за няколко оперативни програми. Доколкото това е приложимо съгласно европейското законодателство и при зачитане на принципа за разделение на функциите управляващият, сертифициращият и одитният орган могат да бъдат част от една и съща администрация.

(3) За управлението на част от програма или за изпълнението на определени задачи на управляващия или на сертифициращия орган може да бъдат определени междинни звена.

(4) Управляващите, сертифициращите и одитните органи и междинните звена се създават като звено в администрация по реда на Закона за администрацията или Закона за местното самоуправление и местната администрация, или като отделна администрация. Доколкото това е приложимо съгласно европейското законодателство, функциите на такъв орган може да се предоставят за изпълнение и от друг орган или организация.

(5) Управляващите органи отговарят за цялостното програмиране, управление и изпълнение на програмата, както и за предотвратяването, откриването и коригирането на нередности, включително за извършването на финансови корекции. Ръководител на управляващия орган е ръководителят на администрацията/организацията, в рамките на чиято структура се намира управляващият орган, или оправомощено от него лице.

(6) Сертифициращите органи извършват специфични контролни дейности с цел потвърждаване пред Европейската комисия на законосъобразността и допустимостта на разходите, извършени при изпълнението на проекти, финансирани по програмите по чл. 3, ал. 2, и изготвят и изпращат на Европейската комисия годишни счетоводни отчети по всяка от тях. Те предоставят информация на Европейската комисия и осъществяват комуникация с нея във връзка с изпълняваните от тях дейности.

(7) Одитните органи извършват специфични одитни дейности за предоставяне на независима и обективна оценка относно ефективността на системите за финансово управление и контрол и за придобиване на разумна увереност относно пълнотата, точността и достоверността на годишните счетоводни отчети и редовността и законосъобразността на свързаните с тях разходи.

Чл. 10. (1) Централното координационно звено координира действията на органите и звената по чл. 9, ал. 1 и 3, като ги подпомага при прилагането на европейското и националното законодателство, свързано с управлението на средствата от ЕСИФ. Централното координационно звено е структура, която поддържа връзката и предоставя информация на Европейската комисия.

(2) Централното координационно звено изпълнява функциите на:

1. администрация, която подпомага заместник министър-председателя или министъра, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕСИФ;

2. секретариат на Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз.

Чл. 11. (1) Дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз" (АФКОС) в структурата на Министерството на вътрешните работи докладва нередности до Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) и осъществява контрола по прилагане на процедурите за администриране на нередности, засягащи средствата от ЕСИФ.

(2) Със закон или с нормативен акт на Министерския съвет може да се създават и други структури, които изпълняват функции, свързани с управлението и контрола на средствата от ЕСИФ.

(3) Доколкото не е уредено в този закон, с нормативен акт на Министерския съвет се определят правилата относно взаимоотношенията между управляващите, сертифициращите и одитните органи, техните взаимоотношения с Европейската комисия, както и с останалите органи и структури по глава втора.

Раздел II

Комитети за наблюдение и партньорство при управлението на средствата от ЕСИФ

Чл. 12. (1) Програмирането, изпълнението, наблюдението и оценката на Споразумението за партньорство и програмите по чл. 3, ал. 2 се осъществяват в партньорство с централните и териториалните органи на изпълнителната власт, общините, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, с организации, представляващи гражданското общество, и с представители на академичната общност.

(2) Принципът на партньорство се прилага и при създаването на управителен комитет за изпълнение и наблюдение на съвместен план за действие.

Чл. 13. (1) Наблюдението на Споразумението за партньорство се извършва от Комитет за наблюдение на Споразумението за партньорство.

(2) Комитетът за наблюдение на Споразумението за партньорство е колективен орган, който:

1. следи за напредъка в изпълнението на стратегическите приоритети на Споразумението за партньорство;

2. обсъжда и одобрява всички предложения за промени в Споразумението за партньорство;

3. разглежда информация за изпълнението на съответните програми и приноса им за изпълнението на стратегическите приоритети на Споразумението за партньорство;

4. следи за напредъка в изпълнението на предварителните условия, които не са изпълнени към датата на одобрението на Споразумението за партньорство от Европейската комисия;

5. приема Националната комуникационна стратегия за съответния програмен период след съгласуване с комитетите по чл. 14, ал. 1 и следи за нейното изпълнение;

6. наблюдава общия напредък по рамките за изпълнение на отделните програми и разглежда и одобрява националното предложение за разпределение на средствата от резерва за изпълнение между отделните програми;

7. разглежда и други въпроси, свързани с изпълнението на Споразумението за партньорство.

Чл. 14. (1) Изпълнението на програмите по чл. 3, ал. 2 се наблюдава от комитети. Комитети може да се създават за отделна програма или за две и повече програми.

(2) Комитетът за наблюдение на програмата/програмите е колективен орган, който:

1. одобрява по предложение на ръководителя на управляващия орган на съответната програма методологията и критериите, използвани за подбор на операции;

2. съгласува индикативни годишни работни програми, предложени от ръководителя на управляващия орган на съответната програма;

3. разглежда изпълнението и следи за напредъка в постигането на целите и приоритетите на съответната програма спрямо дефинираните в нея индикатори;

4. следи за напредъка в изпълнението на предварителните условия, които не са изпълнени към датата на одобрението на съответната програма от Европейската комисия;

5. разглежда и одобрява предложения за изменения на съответната програма, включително за преразпределение на средства по приоритетните оси/приоритетите;

6. разглежда и други въпроси, свързани с изпълнението на съответната програма.

(3) Управителният комитет за съвместен план за действие се създава за изпълнение на функциите по чл. 108, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 след одобрението на плана от Европейската комисия.

Чл. 15. (1) Комитетът за наблюдение на Споразумението и комитетите за наблюдение на програмите по чл. 3, ал. 2 се състоят от председател, членове и наблюдатели с право на съвещателен глас.

(2) Комитетът за наблюдение на Споразумението и комитетите за наблюдение на програмите по чл. 3, ал. 2 се създават и техният състав се определя с постановление на Министерския съвет в съответствие с изискванията на чл. 5 и 48 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и на Делегирания регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията относно Европейския кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове (ОВ, L 347 от 20 декември 2013 г.). В постановлението се уреждат и критериите и процедурата за избор на представители на партньори.

(3) Съставът на управителните комитети за съвместен план за действие се определя от ръководителя на управляващия орган на съответната програма по чл. 3, ал. 2 при условията и по реда, предвидени в постановлението по ал. 2.

(4) Комитетите по чл. 13 и 14 приемат вътрешни правила за работа и кодекс на поведение.

Чл. 16. (1) Комитетът за наблюдение на Споразумението за партньорство заседава най-малко веднъж годишно.

(2) Комитетите за наблюдение на програмите по чл. 3, ал. 2 заседават най-малко два пъти годишно.

(3) Комитетите по чл. 13 и 14 вземат решение с общо съгласие. В случаите, когато това не е възможно, решенията се приемат с мнозинство две трети от присъстващите членове с право на глас.

(4) Поименният състав на комитетите по чл. 13 и 14 и информация относно тяхната дейност и взетите решения се публикуват на интернет страницата на съответната програма и на Единния информационен портал за обща информация за изпълнението и управлението на ЕСИФ, наричан по-нататък „Единния информационен портал”.

Чл. 17. (1) Заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕСИФ, съвместно с органите и структурите по чл. 9-11 провеждат регулярни срещи с представители на партньорите по чл. 12, ал. 1 и на бенефициентите на финансова подкрепа по актуални въпроси, свързани с управлението на ЕСИФ.

(2) Срещите по ал. 1 се провеждат най-малко веднъж на всяко тримесечие, като постигнатите договорености се публикуват на Единния информационен портал.

Раздел III

Информация и комуникация, насочени към обществеността, относно финансовата подкрепа от ЕСИФ

Чл. 18. (1) Мерките за информация и комуникация относно финансовата подкрепа от ЕСИФ, предоставена по програмите по чл. 3, ал. 2, се изпълняват съгласно Националната комуникационна стратегия, приета от Комитета за наблюдение на Споразумението за партньорство.

(2) С Националната комуникационна стратегия се одобрява единен наръчник за прилагане на правилата за информация и комуникация, който е задължителен за бенефициентите.

Чл. 19. (1) Централното координационно звено изгражда и поддържа Единен информационен портал за обща информация за изпълнението и управлението на Европейските структурни и инвестиционни фондове.

(2) Информацията, която се въвежда, и редът за нейното въвеждане се определят с нормативен акт на Министерския съвет.

Чл. 20. (1) За популяризиране на ЕСИФ в Република България се създава мрежа от информационни центрове за осигуряване на актуална, безплатна и експертна информация относно възможностите за финансова подкрепа със средства от тези фондове. Информационните центрове се изграждат на областно ниво със съдействието на общината, на чиято територия са разположени.

(2) За популяризиране на съответните програми по чл. 3, ал. 2 управляващите органи разработват годишен план за действие, включващ всички планирани дейности за информация и комуникация.

(3) Популяризирането на ЕСИФ в Република България и на съответните програми по чл. 3, ал. 2 може да се осъществява и чрез други организации.

Раздел IV

Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ

Чл. 21. (1) Централното координационно звено, органите за управление и контрол на средствата от ЕСИФ, кандидатите и бенефициентите на финансова подкрепа въвеждат, събират и систематизират коректна и достоверна информация относно дейностите по изпълнението, управлението, наблюдението, оценката и контрола на програмите и проектите съобразно техните компетенции в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ (ИСУН).

(2) Информацията по ал. 1, включително съдържащите се в нея индивидуални данни, може да се използва за статистически изследвания и да се публикува и разпространява като

статистическа информация при условията и по реда на Закона за статистиката.

Чл. 22. (1) Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ се поддържа от Централното координационно звено и осигурява електронния обмен на информация и документи между него, органите за управление и контрол на средствата от ЕСИФ и кандидатите и бенефициентите на финансова подкрепа.

(2) Производства пред управляващите органи по този закон може да се провеждат и посредством ИСУН при условия и по ред, определени с акта по чл. 23.

Чл. 23. Условията, редът и механизмът за функциониране на ИСУН, както и изискванията към структурата и съдържанието на въвежданата в тях информация по чл. 21, ал. 1 се уреждат с нормативен акт на Министерския съвет.

Глава трета

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Раздел I

Общи положения

Чл. 24. (1) Безвъзмездната финансова помощ се предоставя от ръководителя на управляващия орган с административен договор, съответно със заповед въз основа на одобрени: проектно предложение, проектно предложение за системен проект, финансов план за бюджетна линия. При интегрирано проектно предложение помощта се предоставя съвместно от ръководителите на управляващите органи на съответните програми.

(2) Безвъзмездната финансова помощ по изпълнението на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) се предоставя от органите по ал. 1 въз основа на представено чрез съответната местна група за действие проектно предложение.

(3) Безвъзмездната финансова помощ за големи проекти по смисъла на чл. 100 и безвъзмездната финансова помощ за съвместен план за действие по смисъла на чл. 104 от Регламент № 1303/2013 се предоставя от органите по ал. 1 след решение относно голям проект по чл. 102, съответно решение относно съвместния план за действие по чл. 107 от същия регламент.

(4) При комбинация на безвъзмездната финансова помощ с финансов инструмент финансовата подкрепа се предоставя в съответствие с чл. 37, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Чл. 25. (1) Безвъзмездната финансова помощ се предоставя:

1.чрез подбор на проектни предложения, включително на интегрирани проектни предложения и на проектни предложения въз основа на одобрени стратегии за ВОМР, както и на големи проекти по смисъла на чл. 100 от Регламент № 1303/2013;

2.директно на конкретен бенефициент.

(2) В производствата по ал. 1, т. 1 не може да участват и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са съответно налице обстоятелствата за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки (ЗОП) или не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна или несъвместима държавна помощ.

Чл. 26. (1) Ръководителят на управляващия орган на програмата, съответно на водещата програма, утвърждава за всяка процедура насоки и/или друг документ, посочващи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти.

(2) Документите по ал. 1, в частта „Условия за кандидатстване" се разработват от управляващия орган или от местна група за действие при прилагането на подхода ВОМР съобразно одобрената от комитета за наблюдение на съответната програма методология и критерии, използвани за подбор на операции, и по типов образец, утвърден със заповед на органа по чл. 7, ал. 1, т. 2.

(3) Преди внасянето им за утвърждаване от ръководителя на управляващия орган проектите на документи по ал. 1 се съгласуват за съответствие с приложимите правила за държавните помощи с министъра на финансите по ред, определен от него.

(4) При подбор и преди внасянето им за утвърждаване от ръководителя на управляващия орган проектите на документи по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на съответната програма и в ИСУН. Управляващият орган осигурява на заинтересованите лица възможност за писмени възражения и предложения в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от една седмица. За неуредените въпроси, свързани с общественото обсъждане, се прилага раздел II на глава пета от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

(5) При директно предоставяне управляващият орган на програмата изпраща проектите на документи по ал. 1 на конкретните бенефициенти за предложения и възражения в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от една седмица.

(6) Утвърдените документи по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на съответната програма и в ИСУН заедно с обявата за откриване на процедурата за подбор, съответно се изпращат на конкретните бенефициенти заедно с поканата за участие в процедурата за директно предоставяне и също се публикуват на страницата и в ИСУН.

(7) При подбор и след откриване на процедурата утвърдените документи по ал. 1, в частта „Условия за кандидатстване” може да се изменят само:

1. при промени в европейското и/или националното законодателство, в политиката на европейско и/или национално ниво, основана на стратегически документ, или в съответната програма, свързани с процедурата;

2. за увеличаване на финансовия ресурс по процедурата;

3. за удължаване на срока за подаване на проектни предложения; случаите, в които може да се удължава срокът, се определят в акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(8) Кандидатите за бенефициенти имат право на разяснения по документите по ал. 1. Разяснение може да бъде поискано до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване и то се утвърждава от ръководителя на управляващия орган или оправомощено от него лице. Разяснения се дават само по отношение на условията за кандидатстване, не може да съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички участници в процедурата.

(9) Разясненията по ал. 8 се съобщават по реда на ал. 6 до две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

Чл. 27. (1) Административните актове по тази глава се оспорват пред съд по реда на АПК, като административният договор се оспорва по реда за оспорване на индивидуален административен акт.

(2) Оспорването на индивидуалните административни актове и на административните договори не спира тяхното изпълнение. Документите по чл. 26, ал. 1 се оспорват в срока, предвиден за оспорване на индивидуален административен акт.

(3) На съдебен контрол по ал. 1 не подлежи индивидуален административен акт, когато органът, който го е издал, и бенефициентът са в една административна структура.

(4) Не подлежат на самостоятелно оспорване действията в производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Това не се отнася за решението за неговото прекратяване в случаите по чл. 34, ал. 4, т. 2, което може да се оспорва в едноседмичен срок от съобщаването по реда на глава десета, раздел IV от АПК. Жалбата не спира по-нататъшното провеждане на съответната процедура по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

(5) Административните дела се разглеждат и съдът постановява решение в едномесечен срок, а в случаите по ал. 4, изречение второ – двадесетдневен срок, от постъпването на оспорването.

(6) При оспорването на индивидуалните административни актове държавните такси, които се събират за съдебните

производства, са пропорционални и се определят като процент върху материалния интерес.

(7) Бюджетните организации по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси се освобождават от заплащане на държавни такси.

Чл. 28. (1) Министерският съвет определя с нормативен акт:

1. детайлни правила по прилагането на глава трета за съответния програмен период;
2. правила за координация между управляващите органи на програмите и местните групи за действие във връзка с изпълнението на подхода ВОМР за съответния програмен период.

(2) Заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕСИФ, утвърждава образците на: формуляра за предварителен подбор на концепции за проектни предложения, формуляра за кандидатстване с проектно предложение, формуляра за кандидатстване с проектно предложение за системен проект. Министърът на финансите утвърждава образец на финансов план за бюджетна линия.

Раздел II

Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор

Чл. 29. (1) Подборът на проектите, за които се предоставя безвъзмездна финансова помощ, се провежда при условията на:

1. свободна и лоялна конкуренция;
2. равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
3. публичност и прозрачност.

(2) При подбора на проектите се извършва:

1. оценяване на всяко проектно предложение, което включва:

а) оценка на административното съответствие и допустимостта;

б) техническа и финансова оценка;

2. класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред;

3. определяне на проектите, за които се предоставя финансиране.

Чл. 30. (1) Датата на започване на производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор е датата на публикуването на обявата за откриване на процедурата по реда на чл. 26, ал. 6.

(2) Процедура може да бъде открита и с два или повече срока за подаване на проектни предложения. В тези случаи началната дата и крайният срок за кандидатстване за второто и следващите производства се посочват в обявата. При определянето на крайния срок не се прилагат минималните срокове по чл. 32, ал. 1.

Чл. 31. (1) Когото това е предвидено в документите по чл. 26, ал. 1, се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения.

(2) Концепциите за проектни предложения се подават, представени във формуляра за предварителен подбор, в едномесечен срок от датата на публикуването на обявата за откриване на процедурата, освен ако в нея не е определен по-дълъг срок.

(3) Концепциите за проектни предложения се оценяват в едномесечен срок от крайния срок за подаването им по критерии и ред, определени в документите по чл. 26, ал. 1. Въз основа на направената оценка ръководителят на управляващия орган одобрява кандидатите, които да бъдат поканени за участие с проектни предложения.

Чл. 32. (1) Формулярът за кандидатстване се подава в посочения в обявата, съответно в поканата по чл. 31, ал. 3 срок, който не може да бъде по-кратък от 60 дни, а за инфраструктурни проекти – 90 дни. Случаите, в които могат да се прилагат по-кратки от минималните срокове по изречение първо, се определят в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(2) Във формуляра за кандидатстване се съдържа проектното предложение, което се разработва съгласно изискванията на документите по чл. 26, ал. 1, и към него се прилагат посочените в тях документи.

Чл. 33. (1) Оценяването и класирането на проектните предложения се извършва от комисия, назначена от ръководителя на управляващия орган в двуседмичен срок от крайния срок за подаването им. При интегрирани проектни предложения комисията се назначава от ръководителя на управляващия орган на водещата програма, като в състава й задължително се включват и представители на другите програми, от които се предоставя безвъзмездната финансова помощ.

(2) Комисията оценява и класира проектните предложения до три месеца от нейното назначаване, а в случаите по чл. 30, ал. 2 – до три месеца за всяко отделно производство, освен ако по изключение в заповедта за назначаването й не е посочен по-дълъг срок. Работата на комисията приключва с оценителен доклад до ръководителя на управляващия орган на програмата/водещата програма.

(3) Структурният състав и изискванията към лицата, участващи в комисията, както и правилата на нейната работа се уреждат в акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

Чл. 34. (1) Въз основа на извършената проверка за административно съответствие и допустимост комисията изготвя списък на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане. Списъкът се публикува на интернет страницата на съответната програма и в ИСУН, а за недопускането се съобщава на всеки от кандидатите, включени в него, по реда на чл. 61 от АПК.

(2) Когато при проверката по ал. 1 се установи липса на документи и/или друга нередовност, кандидатът се поканва в разумен срок от съобщаването, който не може да бъде по-кратък от една седмица, да ги отстрани с указание, че неотстраняването им ще предизвика прекратяване на производството по отношение на него. Отстраняването на нередности не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение.

(3) Кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка по ал. 1, може писмено да възрази пред ръководителя на управляващия орган в едноседмичен срок от съобщаването.

(4) Ръководителят на управляващия орган се произнася в едноседмичен срок по основателността на възражението, като:

1. връща проектното предложение за техническа и финансова оценка;

2. прекратява производството по отношение на кандидата.

Чл. 35. Техническата и финансовата оценка се извършва по критерии и методика, определени в документите по чл. 26, ал. 1. Въз основа на резултатите от нея комисията изготвя оценителен доклад, който включва:

1. списък на предложените за финансиране проекти, подредени по реда на тяхното класиране, и размера на безвъзмездната финансова помощ, която да бъде предоставена за всеки от тях;

2. списък с резервните проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, които успешно са преминали оценяването, но за които не достига финансиране;

3. списък на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанието за отхвърлянето им.

Чл. 36. (1) В десетдневен срок от получаване на оценителния доклад с приложените към него документи ръководителят на управляващия орган:

1. одобрява доклада;

2. връща доклада за провеждане на оценяването и класирането от етапа, където са допуснати нарушения, когато те са отстраними;

3. не одобрява доклада, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения.

(2) При одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка по чл. 35, т. 1, а в случаите по чл. 37, ал. 2 – и от списъка по чл. 35, т. 2, се поканват да представят в десетдневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, включително на допълнителните условия, посочени в документите по чл. 26, ал. 1, ако същите не са приложени към формуляра за кандидатстване.

(3) Ръководителят на управляващия орган прекратява процедурата:

1. в случаите по ал. 1, т. 3;

2. когато няма постъпили в срок проектни предложения или всички подадени предложения са оттеглени;

3. при спиране на финансирането по съответната програма или на част от нея.

Чл. 37. (1) В двуседмичен срок от одобряването на доклада, съответно от представянето на доказателствата и документите по чл. 36, ал. 2, ръководителят на управляващия орган взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всеки проект, включен в списъка по чл. 35, т. 1.

(2) При остатъчен финансов ресурс безвъзмездна финансова помощ може да бъде предоставена и за проекти от списъка по чл. 35, т. 2 по реда на тяхното класиране.

(3) Решението на ръководителя на управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ се обективира в административен договор с бенефициента или в заповед, когато той и бенефициентът са в една административна структура или организация. Те задължително съдържат:

1. наименование и седалище на адресата – бенефициент на помощта;
2. одобрения проект с посочване на неговото наименование, стойност, основни дейности, индикатори и период и срокове за изпълнение;
3. максимален размер на безвъзмездната финансова помощ, както и програмата, приоритетната ос и процедурата, по която тя се предоставя;
4. конкретизация на условията за изпълнение по отношение на одобрения проект;
5. когато това е приложимо – указване, че безвъзмездната финансова помощ има характер на държавна/минимална помощ, с посочване на акта на ЕС, съгласно условията на който се предоставя държавната помощ, или на решението на Европейската комисия за нейното одобряване.

(4) Одобреният проект и документите по чл. 26, ал. 1, в частта „Условия за изпълнение” са неразделна част от договора, съответно от заповедта.

Чл. 38. В десетдневен срок от одобряването на доклада, съответно от изтичането на срока по ал. 36, ал. 2, ръководителят на управляващия орган издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на безвъзмездна финансова помощ:

1. за всеки проект, включен в списъка по чл. 35, т. 3;
2. за проект, включен в списъка по чл. 35, т. 1, съответно т. 2 – при несъгласие на кандидата да сключи административен договор;
3. на кандидат, който не отговаря на изискванията за бенефициент или не е представил в срок доказателства за това;
4. за проекти, при които се предвижда финансиране в нарушение на чл. 4, ал. 4;
5. за проекти, при които държавната помощ е недопустима или се надхвърлят прагът на допустимата държавна помощ или установените в регламент прагове за минимална помощ.

Чл. 39. (1) Административният договор, включително одобреният с него проект може да бъде изменян и/или допълван по инициатива на управляващия орган или по искане на бенефициента, когато това се основава на свързани с процедурата промени в европейското и/или националното законодателство, политиката на европейско и/или национално ниво, произтичаща от стратегически документ, или в съответната програма.

(2) Одобреният с административния договор проект може да бъде изменян и/или допълван по мотивирано искане на бенефициента и извън случаите по ал. 1. Промяната не може да води до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1.

(3) Когато не е възможно да бъде приведен в съответствие с промяната по ал. 1, както и при несъгласие на другата страна с нея, административният договор може да бъде едностранно прекратен.

(4) Финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от ръководителя на управляващия орган, когато бенефициент не сключи договор с изпълнител до 12 месеца от изтичането на срока, съответно предвиден за неговото сключване. Случаите, при които този срок спира да тече, се определят в акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(5) Ръководителят на управляващия орган може едностранно да прекрати административния договор и за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес.

(6) Разпоредбите по ал. 1-5 се прилагат съответно и когато безвъзмездната помощ е предоставена със заповед на ръководителя на управляващия орган.

Чл. 40. (1) Подборът на проектни предложения по изпълнението на подхода ВОМР се провежда от местните групи за действие въз основа на одобрени стратегии за водено от общностите местно развитие.

(2) Водено от общностите местно развитие се прилага за селски и рибарски райони, както и за други територии, определени с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие.

(3) Стратегиите за водено от общностите местно развитие се разработват от местни групи за действие с участие в тях на представители на публичния и на частния местен социално-икономически интерес при спазване на чл. 32, параграф 2, буква „б" от Регламент № 1303/2013. Стратегиите трябва да имат най-малко посоченото в чл. 33, параграф 1 от същия регламент съдържание.

Чл. 41. (1) Подборът на стратегии за ВОМР се извършва от комитет, назначен от ръководителя на управляващия орган на програмата, отговорен за подхода ВОМР съгласно Споразумението за партньорство за съответния програмен период. В комитета задължително участва поне по един представител на всеки управляващ орган на програма, предоставяща безвъзмездна финансова помощ за ВОМР. Структурният състав на комитета се определя в акта по чл. 28, ал. 1, т. 2.

(2) Подборът на стратегии за ВОМР се провежда едновременно за всички средства от ЕСИФ, предвидени за целите на ВОМР, и въз основа на критерии, одобрени от комитета за наблюдение на програмата по ал. 1.

(3) Критериите за подбор се публикуват на интернет страницата на програмата на управляващия орган и в ИСУН заедно с покана за участие в процедурата за подбор. Местните групи за действие могат да представят стратегии в срок, не по-кратък от един месец от публикуването.

(4) Комитетът оценява и класира представените в срок стратегии в низходящ ред. Ръководителят на управляващия орган, отговорен за подхода ВОМР, след съгласуване с ръководителите на управляващите органи на програмите, осигуряващи финансирането, одобрява стратегиите, за които има осигурени средства от ЕСИФ, по реда на тяхното класиране. В решението за одобряване на стратегия за ВОМР се посочва и разпределението на средствата от ЕСИФ по фондове и програми.

Чл. 42. (1) При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проекти в изпълнение на стратегии за ВОМР се прилагат правилата на този раздел, доколкото не е предвидено друго за съответната програма или в акта по чл. 28, ал. 1, т. 2.

(2) Задачите на местните групи за действие по този закон се ограничават в рамките на минималните изисквания съгласно чл. 34, параграфи 3-5 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(3) За изпълнение на своите задачи местната група за действие може да се учреди като сдружение по Закона за юридическите лица с нестопанска цел или да определи един от участниците в нея за административен и финансов водещ партньор по смисъла на чл. 34, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, доколкото друго не е предвидено в Споразумението за партньорство за съответния програмен период.

Раздел III

Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Чл. 43. (1) При процедура на директно предоставяне безвъзмездната финансова помощ се предоставя само на кандидат, посочен в съответната програма по чл. 3, ал. 2 или в документ, одобрен от комитета за наблюдение на програмата, като конкретен бенефициент за съответната дейност.

(2) Безвъзмездна финансова помощ по ал. 1 се предоставя въз основа на:

1. проектно предложение, включително интегрирано проектно предложение;
2. проектно предложение за системен проект;
3. финансов план за бюджетна линия;
4. голям проект по смисъла на чл. 100 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
5. съвместен план за действие по смисъла на чл. 104 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 с включени в него проектни предложения.

(3) Безвъзмездна финансова помощ за системни проекти може да се предоставя за финансиране на еднотипни и повтарящи се дейности, свързани с предоставяне на услуги с национално или регионално покритие на физически лица и извършвани от конкретния бенефициент по силата на нормативен акт. Комитетът за наблюдение на съответната програма предварително одобрява финансовите средства, допустимите дейности и разходи, очакваните резултати/индикатори и продължителността на проекта, за който конкретният бенефициент кандидатства.

(4) Безвъзмездна финансова помощ може да се предоставя чрез бюджетна линия на конкретен бенефициент от администрация на изпълнителната власт за финансиране на осъществявани от него дейности по управление на средствата от ЕСИФ в рамките на определените в съответната програма средства за техническа помощ.

Чл. 44. (1) Проектно предложение, проектно предложение за системен проект, финансов план за бюджетна линия, голям проект по смисъла на чл. 100 и съвместен план за действие по смисъла на чл. 104 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 се подават от конкретния бенефициент по съответния образец за оценяване в управляващите органи.

(2) Оценяването на проектно предложение, на голям проект по смисъла на чл. 100 и на съвместен план за действие по смисъла на чл. 104 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 се извършва в срок до 3 месеца от датата на подаването им или от крайния срок за подаването им, ако такъв е посочен в документите по чл. 26, ал. 1.

(3) Оценяването на проектно предложение за системен проект и на финансов план за бюджетна линия се извършва в срок до един месец от датата на подаването им.

(4) При констатирани нередовности, непълноти и/или несъответствия с изискванията към подадените документи по ал. 1 конкретният бенефициент се поканва в разумен срок от съобщаването, който не може да бъде по-кратък от една седмица, да ги отстрани с указание, че неотстраняването им може да предизвика прекратяване на процедурата по отношение на него. Срокът по ал. 2 и 3 спира да тече до датата на отстраняване.

(5) Оценяването се извършва по реда, определен в документите по чл. 26, ал. 1 за съответната процедура.

Чл. 45. (1) При наличие на положителен резултат от оценяването ръководителят на управляващия орган в едноседмичен срок от неговото приключване взема решение за:

1. предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за одобрения проект;
2. предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за системен проект;
3. одобряване на бюджетна линия при условията на одобрения финансов план;
4. изпращане на голям проект за оценка от независими експерти по реда на чл. 101, параграф 1, ал. 3 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 или съответно за одобряване или на нотификация в Европейската комисия съгласно чл. 102, параграф 2 и чл. 103, параграфи 2-4 от същия регламент;
5. изпращане на съвместен план за действие за одобряване от Европейската комисия по реда на чл. 107 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(2) Решението на ръководителя на управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ по ал. 1, т. 1 и 2 се обективира в административен договор с бенефициента или в заповед, когато той и бенефициентът са в една административна структура или организация, и задължително съдържа реквизитите по чл. 37, ал. 3, като одобреният проект и документите по чл. 26, ал. 1, в частта условия за изпълнение, са неразделна част от тях.

(3) Алинея 2 се прилага съответно и при одобряване на бюджетна линия.

Чл. 46. (1) Ръководителят на управляващия орган прекратява процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

1. когато няма постъпили проектни предложения, в случай че е определен краен срок за подаване, или когато всички подадени предложения са оттеглени;

2. при спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея.

(2) Извън случаите по ал. 1, процедура за директно представяне на безвъзмездна финансова помощ може да бъде прекратена и по отношение на конкретен бенефициент, който не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

(3) Когато не е определен краен срок за подаване, ръководителят на управляващия орган може да прекрати набирането на проектни предложения, в случай че общата стойност на одобрените проекти надхвърля финансовия ресурс по процедурата.

Чл. 47. (1) Административният договор, съответно заповедта, включително одобрените с тях проекти, може да бъдат изменяни и/или допълвани по инициатива на управляващия орган или по искане на бенефициента, когато това се основава на свързани с процедурата промени в европейското и/или националното законодателство, политиката на европейско и/или национално ниво, произтичаща от стратегически документ, или съответната програма.

(2) Одобреният проект може да бъде изменян и/или допълван по мотивирано искане на бенефициента и извън случаите по ал. 1.

(3) Финансовият план за бюджетна линия се актуализира ежегодно въз основа на извършена от бенефициента оценка на изпълнението му или при настъпили обстоятелства, които водят до промяна на необходимия финансов ресурс. Актуализираният финансов план се предоставя от бенефициента за одобрение от ръководителя на управляващия орган.

(4) Искания за изменение и/или допълнение на съвместен план за действие се изпращат в Европейската комисия след тяхното одобрение от съответния управителен комитет.

Чл. 48. (1) Когато не е възможно да бъде приведен в съответствие с промяната по чл. 47, ал. 1, както и при несъгласие на другата страна с нея, административният договор може да бъде едностранно прекратен.

(2) Финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от ръководителя на управляващия орган, когато бенефициент не сключи договор с изпълнител до 12 месеца от изтичането на срока, съответно предвиден за неговото сключване. Случаите, при които този срок спира да тече, се определят в акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(3) Ръководителят на управляващия орган може едностранно да прекрати административния договор и за да

предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес.

(4) Разпоредбите по ал. 1-3 се прилагат съответно и когато безвъзмездната помощ е предоставена със заповед на ръководителя на управляващия орган.

Глава четвърта

СПЕЦИАЛНИ ПРАВИЛА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ ОТ БЕНЕФИЦИЕНТИ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Чл. 49. (1) Бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ може да възлагат на изпълнители - външни за тях лица, дейности по изпълнението и/или по управлението на проект, когато това е предвидено в него за съответната дейност.

(2) За определянето на изпълнител за дейностите по строителство, услуги и/или доставки на стоки – обект на обществена поръчка по смисъла на ЗОП, се прилагат процедурите, предвидени в:

1. Закона за обществените поръчки - когато бенефициентът е възложител по смисъла на същия закон;

2. правилата по тази глава - когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП.

(3) Процедурите по ЗОП и тази глава не се прилагат при определяне на изпълнител, когато той е лице, което е било обект на оценка в качеството на експерт при одобряването на проекта по реда на глава трета и/или е нает по трудово или служебно правоотношение от бенефициента. Когато дейността по изпълнението и/или управлението на проекта се извършва извън установеното работно време и длъжностната характеристика на лицето, тя се възлага от органа по назначаването/работодателя срещу възнаграждение при условия и по ред, определени в акта по чл. 59, ал. 1.

Чл. 50. (1) Бенефициентите по чл. 49, ал. 2, т. 2 определят изпълнител след провеждане на процедура за избор с публична покана при условията на свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация на кандидатите.

(2) Процедура за избор с публична покана се провежда, когато размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект и прогнозната стойност за:

1. строителство, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 50 000 лв.;

2. доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 30 000 лв.

(3) Процедура за избор с публична покана се провежда и при размер на предоставената безвъзмездна финансова помощ 50 или по-малък от 50 на сто от общата сума на одобрения проект, когато това е изискване на управляващия орган към бенефициента.

(4) Бенефициентите не провеждат процедура за избор с публична покана при придобиване или наемане на земя, съществуващи сгради или други недвижими имоти, както и при учредяване на ограничени вещни права, с изключение на свързаните с тези сделки финансови услуги.

(5) Бенефициентите не провеждат процедура за избор с публична покана, когато възлагането на поръчка на друго лице би довело до нарушаване на авторски или други права на интелектуална собственост, или на изключителни права, придобити по силата на закон или на административен акт. В този случай бенефициентът предварително уведомява управляващия орган.

Чл. 51. (1) Публичната покана задължително съдържа най-малко следната информация:

1. данни за бенефициента;

2. обект и описание на предмета на процедурата, както и изискванията за изпълнение на строителството, услугата и/или доставката на стоки;

3. изискванията към офертите и критериите за тяхното оценяване;

4. мястото и крайния срок за подаване на офертите, като крайният срок не може да бъде по-кратък от 7 дни от публикуването на поканата.

(2) Техническата спецификация, ако има такава, и проектът на договор са неразделна част от публичната покана.

(3) Бенефициентите може да включат в поканата изисквания за икономическото и финансовото състояние и за техническите възможности и/или квалификацията на кандидатите за изпълнител.

(4) Бенефициентите не могат да включват в поканата условия, които необосновано препятстват участието на лица в процедурата, както и информация, насочваща към конкретен модел, източник, процес, търговска марка, патент или друго подобно, което би довело до облагодетелстването или елиминирането на определени лица или продукти, а когато предвид спецификата на предмета това е обективно невъзможно, след посочването им се добавят думите „или еквивалентно”.

Чл. 52. (1) Публичната покана се изготвя от бенефициентите по чл. 49, ал. 2, т. 2 и се публикува на Единния информационен портал.

(2) До изтичането на срока за подаването на офертите се осигурява публичен достъп до поканата в Единния информационен портал.

(3) Всички разяснения по поканата, дадени по искане на кандидати за изпълнител, се публикуват по реда на ал. 1 в Единния информационен портал.

Чл. 53. (1) Оферта може да подава всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице, както и техни обединения.

(2) За изпълнители не може да бъдат определени лица, за които съответно са налице обстоятелствата за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно ЗОП.

(3) Определянето на изпълнител се осъществява при спазване на изискванията за ефективност, ефикасност и икономичност при разходването на средствата от ЕСИФ, като бенефициентите по чл. 49, ал. 2, т. 2 сключват договор с кандидата за изпълнител, представил икономически най-изгодната оферта.

(4) Икономически най-изгодната оферта се определя съгласно критериите, посочени в публичната покана, които могат да бъдат: най-ниска цена; ниво на разходите, като се отчита разходната ефективност, включително разходите за целия жизнен цикъл; оптимално съотношение „качество/цена".

Чл. 54. Министерският съвет определя с нормативен акт правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана.

Глава пета

ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Раздел I

Общи условия и допустимост на разходите

Чл. 55. (1) Безвъзмездната финансова помощ и възстановимата помощ могат да бъдат предоставени под формата на:

1. възстановяване на действително направени и платени допустими разходи заедно с принос в натура и разходи за амортизация, когато е приложимо;

2. стандартна таблица на разходите за единица продукт;

3. еднократни суми, които не надхвърлят левовата равностойност на 100 000 евро публичен принос;

4. финансиране с единна ставка, определена чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи.

(2) Формите по ал. 1 могат да се комбинират само когато всяка от тях обхваща различна категория разходи.

Чл. 56. (1) Финансова подкрепа се предоставя и тя може да се използва за финансиране на разходи, които са допустими съгласно приложимото за програмния период европейско законодателство, разпоредбите на този раздел и актовете по неговото прилагане, както и другите относими норми на националното законодателство.

(2) При комбинация на безвъзмездната финансова помощ с възстановима помощ или награди разходите се считат за допустими, ако са извършени в съответствие с правилата за съответната форма на финансова подкрепа, а при комбинация с финансов инструмент – в съответствие с чл. 37, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Чл. 57. (1) Разходите се считат за допустими, ако са налице едновременно следните условия:

1. разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции, и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2;

2. разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 и в одобрения проект категории разходи;

3. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности;

4. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото европейско и национално право;

5. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;

6. за направените разходи е налична адекватна одитна следа най-малко съгласно изискванията на чл. 25 от Делегиран Регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138 от 13.05.2014 г.), като за тях са спазени и

разпоредбите за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;

7. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.

(2) Не са допустими разходи за проекти или дейности, които са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от страна на бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

(3) Размерът на присъдените награди като допустим разход не се обвързва с извършените от участниците в конкурса разходи.

Чл. 58. (1) Доколкото друго не е предвидено, разходите са допустими, ако са платени между началната и крайната дата на срока за допустимост на разходите за съответния програмен период. За случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2 и 3 разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в същия период.

(2) Допустими са разходи по проекти, които се осъществяват само в рамките на програмния район на съответната програма по чл. 3, ал. 2 или при условията на чл. 70 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, когато се осъществяват извън програмния район.

Чл. 59. (1) С нормативен акт на Министерския съвет се конкретизират националните правила и се определят детайлните правила за допустимост на разходите за съответния програмен период, доколкото със закон не е предвидено друго за програма по чл. 3, ал. 2.

(2) В документите по чл. 26, ал. 1 за всяка процедура по програма по чл. 3, ал. 2 се определят:

1. допустимите категории разходи и максимални размери на разходите, ако има такива;

2. методът, приложим за определянето на разходите, и условията за изплащане на безвъзмездната финансова помощ и възстановимата помощ, когато за тях се прилагат формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4;

3. при проекти, които генерират приходи - методът, по който нетните приходи се приспадат от разходите за проекта;

4. специфични условия, на които да отговорят разходите, за да се третират като допустими, включително условията проектът да се счита осъществен извън програмния район.

Раздел II

Плащания, верифициране и сертифициране на разходи

Чл. 60. (1) Управляващите органи извършват авансови, междинни и окончателни плащания въз основа на искане на бенефициента.

(2) Писмените доказателства, които бенефициентът прилага към искането си за извършване на съответното плащане, се определят в документите по чл. 26, ал. 1.

(3) Разходите се доказват въз основа на заверени фактури и/или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност и на други изискуеми документи съгласно приложимото законодателство, освен в случаите на отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 и на финансовата подкрепа за финансови инструменти.

(4) От дължимите към бенефициента плащания не може да се начислява, приспада или удържа такса или друга сума с равностоен ефект.

Чл. 61. (1) Авансови плащания се извършват, когато такива са предвидени в документите по чл. 26, ал. 1. Авансовото плащане се извършва в двуседмичен срок от датата на постъпване на искането в управляващия орган, освен ако за него не е посочен по-дълъг срок в документите по чл. 26, ал. 1.

(2) Бенефициентите представят обезпечения по авансовите плащания при условия, определени в акта по чл. 7, ал. 4.

(3) Когато бенефициентът не е приложил документ, необходим за извършване на авансовото плащане, или не представи обезпечение, управляващият орган го поканва да ги представи. Срокът по ал. 1 спира да тече до датата на представянето им.

Чл. 62. (1) Междинни и окончателни плащания се извършват след верифициране с цел потвърждаване допустимостта на извършените разходи и при наличие на физически и финансов напредък на проекта. Управляващият орган извършва плащането в деветдесетдневен срок от постъпване на искането.

(2) Чрез междинни и окончателни плащания се възстановяват само допустими разходи, верифицирани от управляващия орган.

(3) Управляващият орган извършва верифициране на разходите въз основа на проверка на документите, представени към искането за плащане, и на проверки на място, когато това е приложимо.

Чл. 63. (1) Управляващият орган може да изисква допълнително представяне на документи във връзка с искания за междинни и окончателни плащания, както и на разяснения от бенефициента, когато:

1. сума, включена в искането за плащане, не е дължима;

2. не са предоставени фактури и/или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност, или други изискуеми документи, доказващи извършване на дейностите в съответствие с условията за допустимост по раздел I;

3. има съмнение за нередност, отнасяща се до съответните разходи;

4. представените документи за физическия и финансов напредък на проекта са некоректно попълнени или не съдържат цялата задължителна информация.

(2) За представяне на документите и разясненията по ал. 1 управляващият орган определя разумен срок, който не може да бъде по-дълъг от един месец. Срокът по чл. 62, ал. 1 спира да тече до представянето на документите и разясненията, но общо за не повече от един месец.

Чл. 64. (1) В случай че бенефициент не представи в срок документ или разяснения по чл. 63, съответният разход не се верифицира, като може да бъде включен в следващо искане за плащане.

(2) В случай че бенефициент не неправи искане за окончателно плащане в едномесечен срок от приключването на всички дейности по одобрения проект, верифицирането може да се извърши служебно от управляващия орган въз основа на извършена от него проверка на място.

Чл. 65. (1) Управляващите органи предоставят на съответния сертифициращ орган по електронен път доклади по сертификация, декларации за допустимите разходи и информация за приложените процедури и извършените проверки по отношение на верифицираните разходи.

(2) В документите по ал. 1 се включват само верифицирани и изплатени на бенефициентите разходи. По изключение, когато тези документи се подават през месец декември на съответната финансова година, управляващият орган може да включи в тях и верифицирани разходи, без те да са изплатени на бенефициента.

Чл. 66. (1) Сертифициращият орган сертифицира разходи, след като извърши проверка на предоставената от управляващия орган информация и придобие достатъчно увереност за допустимостта на декларираните разходи.

(2) В едномесечен срок от получаването на документите по чл. 65, ал. 1 сертифициращият орган изготвя и изпраща заявление за плащане съгласно изискванията на чл. 131 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 само за допустимите разходи по всяка от програмите по чл. 3, ал. 2.

(3) Сертифициращият орган може да откаже сертификация или да не извърши сертификация по отношение на конкретни разходи, включени в документите по чл. 65, ал. 1, когато:

1. са установени пропуски в системите за управление и контрол на управляващия орган;

2. верифицираните разходи не отговарят на условията за допустимост.

(4) В едноседмичен срок след изпращането на заявлението за плащане сертифициращият орган уведомява управляващия орган относно размера на включените за възстановяване от Европейската комисия разходи. В уведомлението се посочват и несертифицираните разходи, както и причините за това.

Чл. 67. При изпълнение на дейностите по сертификация служителите на сертифициращия орган се ползват с правата на служители в одитен орган съгласно Закона за вътрешния одит в публичния сектор и могат да извършват проверки в управляващите органи и техните бенефициенти, когато това е необходимо за изпълнение на дейността.

Чл. 68. По програмите, финансирани от ЕФРР, ЕСФ и КФ, взаимоотношенията между бенефициентите, управляващите и сертифициращите органи във връзка с процедурите по този раздел се уреждат с акт на министъра на финансите по чл. 7, ал. 4, т. 3 и 4.

Раздел III

Администриране на нередности и извършване на финансови корекции

Чл. 69. (1) Управляващите органи провеждат процедури по администриране на нередности по смисъла на чл. 2, т. 36 и 38 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(2) Процедурата по администриране на нередност започва по инициатива на управляващия орган на съответната програма или по сигнал.

(3) Когато във връзка с осъществяваната дейност органите по този закон установят достатъчно данни за извършена нередност, те подават сигнал за това до управляващия орган на съответната програма.

(4) Управляващите органи може да започват процедура по администриране на нередност и по сигнал, подаден от гражданин или юридическо лице, когато в него се съдържат достатъчно данни за извършена нередност.

(5) Управляващите органи поддържат регистър, в който вписват постъпилите сигнали и установените от тях нередности, засягащи средства от ЕСИФ.

(6) Редът за извършване на проверка за установяване на нередност, обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра

по ал. 5, и докладването на нередностите пред АФКОС се уреждат с нормативен акт на Министерския съвет

Чл. 70. (1) Финансова подкрепа със средства от ЕСИФ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция на следните основания:

1. когато по отношение на бенефициента е установен по съответния ред конфликт на интереси;
2. за нарушаване на правилата за държавната помощ по смисъла на чл. 107 от Договора за функциониране на Европейския съюз;
3. за нарушаване на принципите по чл. 4, т. 8, чл. 7 и 8 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
4. за нарушаване на принципа за устойчиво развитие в случаите и в сроковете по чл. 71 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
5. за проекта като цяло или за съответната част от него липсва адекватна одитна следа и/или аналитично отчитане на разходите в поддържаната от бенефициента счетоводна система;
6. за неизпълнение на мерките за информация и комуникация, задължителни за бенефициентите;
7. за неизпълнение на одобрени индикатори;
8. при постъпили инцидентни приходи във връзка с изпълнението на проекта;
9. за друга нередност, съставляваща нарушение на приложимото европейско или национално право, извършено чрез действие или бездействие от страна на бенефициента, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от ЕСИФ.

(2) Случаите на нередности, за които се извършват финансови корекции по ал. 1, т. 9, се посочват в нормативен акт на Министерския съвет.

Чл. 71. (1) Чрез извършването на финансови корекции се отменя предоставената по глава трета финансова подкрепа със средства от ЕСИФ или се намалява размерът на изразходваните средства – допустими разходи по проект, с цел да се постигне или възстанови ситуацията, при която всички разходи, сертифицирани пред Европейската комисия, са в съответствие с приложимото европейско и национално законодателство.

(2) Финансова корекция може да се извърши за целия проект или за отделна дейност, отделен договор с изпълнител или за отделен разход.

(3) Общият размер на финансовите корекции по проекта не може да надвишава размера на реално предоставената финансова подкрепа по него.

(4) За една и съща нередност може да бъде приложена само веднъж финансова корекция.

(5) Извършената финансова корекция е основание за приключване на процедурата по администриране на нередността за същото нарушение.

Чл. 72. (1) При определяне размера на финансовите корекции се отчитат естеството и сериозността на допуснатото нарушение на приложимото право и финансовото му отражение върху средствата от ЕСИФ.

(2) Размерът на финансовата корекция трябва да е равен на реално установените финансови последици на нарушението върху изразходваните средства – допустими разходи.

(3) Когато поради естеството на нарушението е невъзможно да се даде количествено изражение на финансовите последици, за определянето на финансовата корекция се прилага процентен показател спрямо засегнатите от нарушението разходи. Определеният веднъж процентен показател се прилага и за засегнатите от нарушението разходи, включени в следващи искания за плащания.

(4) Минималните и максималните стойности на процентните показатели се определят с нормативния акт по чл. 70, ал. 2.

Чл. 73. (1) Финансовата корекция се определя по основание и размер с мотивирано решение на ръководителя на управляващия орган, одобрил проекта.

(2) Преди издаването на решението по ал. 1 управляващият орган трябва да осигури възможност бенефициентът да представи в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от две седмици, своите писмени възражения по основателността и размера на извършваната финансова корекция и при необходимост да приложи доказателства.

(3) Решението по ал. 1 се издава в едномесечен срок от представянето на възраженията по ал. 2, като в неговите мотиви задължително се обсъждат представените от бенефициента доказателства и направените от него възражения.

(4) Решението по ал. 1 може да се обжалва пред съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК), като при съдебното оспорване се прилагат съответно разпоредбите на чл. 27, ал. 3, 5-7.

Чл. 74. При условията и на основанията по чл. 99 от АПК размерът на определената с решението по чл. 73, ал. 1 финансова корекция може да бъде увеличен от ръководителя на управляващия орган и по предложение на сертифициращ или одитен орган. За възобновяването на производството се прилагат съответно сроковете и редът по глава седма от АПК.

Чл. 75. Финансовата корекция се извършва от плащането, в което са включени засегнатите от нарушението разходи, или от следващото го по време междинно или окончателно плащане, а когато това е неприложимо - чрез упражняване на права по

дадените от бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2. Съдебното оспорване на решението, с което е определена финансовата корекция, не спира извършването на плащането.

Чл. 76. (1) След окончателното плащане по проекта неизвършените финансови корекции са публично вземане по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 8 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) Финансовите корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси, са за сметка на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет, в чиято структура е бенефициентът, и се възстановяват по съответните сметки със средства от ЕСИФ по реда на същия закон.

Чл. 77. (1) При констатирани от Европейската комисия или одитния орган слабости в системата за управление и контрол на програма по чл. 3, ал. 2 съответният ръководител на управляващия орган може да коригира разходите, подадени за сертификация към Европейската комисия, като използва единна ставка или екстраполирана финансова корекция.

(2) Средствата по ал. 1 са за сметка на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет, в чиято структура е управляващият орган.

Глава шеста

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 78. (1) Длъжностно лице в орган за управление или контрол, което при изпълнение на служебните си задължения виновно допусне нарушаване на предвиден в този закон срок, се наказва с глоба от 50 до 1000 лв, а при повторно нарушение – с глоба от 100 до 2000 лв.

(2) Нарушенията по ал. 1 се установяват с актове, съставени от инспектори в инспекторатите по Закона за администрацията.

(3) Наказателните постановления се издават от ръководителя на съответния инспекторат.

Чл. 79. Актовете за нарушения и наказателните постановления по този закон се съставят, издават се и се обжалват по реда, предвиден в Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. „Административен договор" по смисъла на този закон е изрично волеизявление на ръководителя на управляващия орган за предоставяне на финансова подкрепа със средства от ЕСИФ, по силата на което и със съгласието на бенефициента се създават за него права и задължения по изпълнението на одобрения проект. Той се оформя в писмено споразумение между ръководителя на управляващия орган и бенефициента, заместващо издаването на административен акт.

§ 2. „Интегрирано проектно предложение" по смисъла на този закон е проектно предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по две и повече програми, една от които се определя за водеща програма.

§ 3. „Местни групи за действие" по смисъла на този закон са местните инициативни групи и местните инициативни рибарски групи съгласно Споразумението за партньорство, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.

§ 4. (1) „Възстановима помощ" по смисъла на този закон са финансови средства, предоставени на бенефициент при условие за възстановяване без лихви върху средствата. Когато финансовата подкрепа е под формата на възстановима помощ, в документите по чл. 25, ал. 1 се посочват и условията, при които тя подлежи на пълно или частично възстановяване от бенефициента.

(2) За средствата от ЕСИФ, предоставени като възстановима помощ, се прилагат правилата, предвидени за безвъзмездната финансова помощ, доколкото друго не е предвидено за тях в този закон.

§ 5. (1) „Награда" по смисъла на този закон са финансови средства, отпускани като възнаграждение след провеждане на конкурс от управляващ орган или бенефициент на безвъзмездна финансова помощ.

(2) Конкурсите, в които се присъждат награди, осигурени със средства от ЕСИФ, се провеждат при спазване на изискванията за публичност и прозрачност на процедурата и равно третиране на участниците в нея, определени с нормативен акт на Министерския съвет.

(3) Средствата от ЕСИФ за награди се предоставят на бенефициент по реда на глава трета.

§ 6. (1) Структурата, управляваща Фонда на фондовете, се създава от Министерския съвет, като в управителните й органи се включват лица, определени от заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, заместник министър-председателя по демографската и

социалната политика и министър на труда и социалната политика, министъра на финансите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на икономиката, министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието и храните, както и лица с доказан професионален опит в областта на финансовите инструменти.

(2) Структурата, управляваща Фонда на фондовете, изпълнява функциите и на холдингов фонд за инструментите за финансов инженеринг по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" и Оперативна програма „Регионално развитие", съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие за програмния период 2007-2013 г., след изтичане на срока на действие на рамковите и финансовите споразумения, сключени между правителството на Република България и Европейския инвестиционен фонд по инициативата JEREMIE и между правителството на Република България и Европейската инвестиционна банка по инициативата JESSICA.

§ 7. (1) За Програмата за развитие на селските райони функции и правомощия на органи за управление и контрол по този закон се изпълняват от Министерството на земеделието и храните и от Държавен фонд „Земеделие" - Разплащателна агенция, както това е предвидено в Закона за подпомагане на земеделските производители и в актовете по неговото прилагане.

(2) За програмата по ал. 1 информацията по чл. 21, ал. 1 се въвежда, събира и систематизира в Информационната система за Програмата за развитие на селските райони по реда на глава трета от Закона за подпомагане на земеделските производители.

(3) Безвъзмездна финансова помощ по програмата по ал. 1 се предоставя при условията и по реда на този закон, доколкото друго не е предвидено в Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347 от 20.12.2013 г.) и Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ, L 347 от 20.12.2013 г.), в Закона за подпомагане на земеделските производители или в акт по неговото прилагане.

(4) За програмния период 2014-2020 г. за населени места, подпомагани по линия на устойчивото градско развитие, не се прилага многофондово финансиране по ВОМР.

§ 8. (1) Доколкото друго не е предвидено в приложимото за тях европейско законодателство и в сключените между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България, този закон се прилага и за финансовата подкрепа по програмите за европейско териториално сътрудничество, както следва:

1. информацията по чл. 21, ал. 1 се въвежда, събира и систематизира в информационни системи, създадени и поддържани за съответните програми за европейско териториално сътрудничество;

2. специалните правила за определянето на изпълнител по глава четвърта се прилагат и от бенефициенти – партньори по съответните програми от страна на Република България;

3. организацията на банковите сметки и извършването на плащанията към бенефициентите, верификацията и сертификацията на разходи, възстановяването и отписването на неправомерни разходи и осчетоводяването на програмите се уреждат с акта по чл. 7, ал. 4, т. 4;

4. органите за управление при извършване на финансови корекции прилагат категориите нередности и минималните и максималните стойности на процентните показатели, определени в този закон и в акта по чл. 70, ал. 2.

§ 9. Регионалните инспекторати по образованието, държавните и общинските детски градини, училища и обслужващите звена съгласно Закона за народната просвета и държавните висши училища и научните организации съгласно Закона за висшето образование могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент – Министерството на образованието и науката, финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020 г. и по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

§ 10. За програмния период 2014-2020 г. този закон осигурява прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 и издадените въз основа на него регламенти - делегирани актове и актове за изпълнение.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 11. (1) В срок до шест месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема или привежда в съответствие предвидените в него нормативни актове.

(2) Приетите от Министерския съвет нормативни актове, уреждащи обществени отношения, които са предмет на този закон, запазват своето действие по отношение на програмния период 2007-2013 г.

(3) До приемането на нормативната уредба по ал. 1 нормативните актове по ал. 2 се прилагат и по отношение на програмния период 2014-2020 г., доколкото те не противоречат на разпоредбите на този закон.

(4) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон органът по чл. 7, ал. 1, т. 2 и министърът на финансите утвърждават образците по чл. 28, ал. 2.

§ 12. Започналите и недовършени до влизането в сила на този закон производства се довършват по досегашния ред.

§ 13. В Закона за вътрешния одит в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 64 и 102 от 2006 г., бр. 43, 69, 71 и 110 от 2008 г., бр. 42, 44, 78, 80, 82 и 99 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г., бр. 8 и 98 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 41 т. 1 и 2 се изменят така:

„1. одити на системите, одити на операциите и одити на отчетите по всички оперативни програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица;

2. издаване на декларация за приключване на програма, съфинансирана от фондове на Европейския съюз."

2. В чл. 42 думите „Сертификатът, съответно декларацията" и запетаята след тях се заменят с „Декларацията".

3. В чл. 43 думите „Структурните фондове, Кохезионния фонд, както и по предприсъединителните фондове на Европейския съюз" се заменят с „Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица".

4. В чл. 44 ал. 1 се отменя.

5. В чл. 48, ал. 2, т. 1 след думата „наръчници" се прибавя
„за вътрешен одит".

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на …… 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

Предвидените за Република България през новия програмен период 2014-2020 г. средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) са приблизително 10 млрд. евро. Те се инвестират в съответствие със Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от ЕСИФ, и по програми, разработени от Министерския съвет и одобрени от Европейската комисия. Основната задача при определянето и разработването на програмите бе да се създадат подходящи условия и механизми за повишаване на усвояемостта на средствата от ЕСИФ с цел:

- намаляване на социално-икономическите различия на регионите;

- намаляване на безработицата и увеличаване на заетостта, включително гарантиране на социалното включване;

- постигане на важни реформи в областта на образованието, здравеопазването, науката и иновациите;

- постигане на положителна динамика на потреблението;

- нарастване на конкурентоспособността на българската икономика.

В по-дългосрочен план ефектът от усвояването на средствата от ЕСИФ ще доведе до подобряването на макроикономическия потенциал на страната и до стимулиране на производствата, както и до поддържането на стабилни публични финанси.

Значимостта на поставените цели обосновава и необходимостта от промяна в политиката по отношение на нормативната регулация в областта на управление на средствата от ЕСИФ чрез трайно уреждане в Закон за управление на средствата от Европейските инвестиционни и структурни фондове (ЗУСЕСИФ). Този закон е насочен към постигането на устойчивост на регулаторната среда и максимално кодифициране и унифициране

на правилата, по които се управляват и разходват средствата от ЕСИФ, както и към въвеждането на мерки за намаляване на административната тежест за бенефициентите и на ясен и ефективен съдебен контрол за защита на конституционно гарантираните права на гражданите и организациите.

В обхвата на ЗУСЕСИФ са включени Европейският фонд за регионално развитие, Европейският социален фонд, Кохезионният фонд, Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейският фонд за морско дело и рибарство, като за предоставените по тях средства се регламентират общи процедури по усвояването им през програмен период 2014-2020 г. Но основното предизвикателство във връзка с изготвянето на законопроекта е свързано със създаването на една предсказуема и ефективна нормативна рамка за управлението на европейските средства, която да е приложима и за следващите програмни периоди.

Законопроектът съобразява действащото законодателство относно разходването на публични средства, приложимо и по отношение изпълнението на програмите и проектите, съфинансирани от Европейския съюз (ЕС) - Закона за публичните финанси, Закона за обществените поръчки, Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и др. Той е разработен и предвид на установената през предходния програмен период на ниво нормативни актове на Министерския съвет уредба в областта на управление на средствата от ЕСИФ, преодолявайки нейната разпокъсаност и несъгласуваност, както и неспособност да даде адекватна правна регулация поради нейния подзаконов характер.

Законопроектът урежда обществените отношения, свързани с различните дейности по координация, изпълнение, мониторинг и контрол на средствата, предоставени от Европейския съюз на Република България в режим на споделено управление съгласно чл. 59 от Регламент (ЕС, ЕВРОАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ)

№1605/2002 на Съвета. Предлаганият законопроект цели да гарантира по-прозрачна, по-разбираема и по-ефективна система на публичните средства от Европейския съюз като част от финансовата система на страната; постигане на по-добър административен капацитет и засилена координация на ниво управление и на всички нива на контрол; чрез кодификация на нормативната уредба - унифицирани и опростени процедури на основа на ясно разписани срокове, формуляри и други правила с ефект намаляване на административната тежест; ефективна съдебна защита за бенефициентите.

Очакваните положителни резултати от приемането на закона са:

- създаване на предсказуема среда за изпълнението на програмите, финансирани със средства от ЕСИФ, с ясно регламентирани права и отговорности на участниците в процеса;

- премахване на съществуващата фрагментарност на нормативната уредба чрез отстраняване на недостатъците в действащата подзаконова нормативна уредба;

- кодифициране и унифициране на процедурите за изпълнение;

- утвърждаване на публично-правния режим в отношенията между управляващите органи и бенефициентите на финансова подкрепа, съответен на техния предмет – средствата от ЕСИФ са публични средства;

- въвеждане на ускорени процедури по обжалване, невъзпрепятстващи процеса на усвояване на средствата от ЕСИФ.

Законопроектът има характер на процесуален закон, разписващ основно административни производства. Той е структуриран в пет глави, Административно-наказателни разпоредби, Допълнителни разпоредби и Преходни и заключителни разпоредби. В първата глава са изведени общите положения, включително принципите, на които се основава управлението на средствата от ЕСИФ и предоставената с тях финансова подкрепа във формата на безвъзмездна финансова помощ, а предмет на уредба в глави втора-пета са съответно: националната

институционална рамка за управлението на средствата от ЕСИФ, редът за предоставяне на финансова подкрепа чрез безвъзмездна финансова помощ, специални правила за определяне на изпълнител от бенефициента на безвъзмездна финансова помощ, правилата за верифициране и сертифициране на допустимите разходи и за извършване на плащанията и на финансовите корекции. Във фокуса на глава втора е предоставянето на безвъзмездна финансова помощ, а с Допълнителните разпоредби се осигурява прилагането и на допълнително предвидените за новия програмен период форми на финансова подкрепа със средства от ЕСИФ – възстановима помощ, награди и финансови инструменти, по отношение на които към момента няма реално сложили се обществени отношения. Спецификата на ниво европейско законодателство по отношение на програмите за европейско териториално сътрудничество и на Програмата за развитие на селските райони налагат редица отклонения от общата законова уредба на средствата от ЕСИФ, отчетени също чрез Допълнителните разпоредби. Уреждайки основни обществени отношения, законопроектът предвижда издаването на подзаконови нормативни актове от Министерския съвет и от министъра на финансите, като стремежът, включително чрез Преходните и заключителните разпоредби, е в оптималното запазване на вече създадената подзаконова уредба, за да не се препятства излишно усвояването на средствата от ЕСИФ както до приключването на предходния програмен период 2007-2013 г., така и през стартиралия нов програмен период 2014-2020 г.

Със законопроекта е запазена съществуващата национална институционална рамка, но чрез настройване към засилване на нейния капацитет за координация, управление и контрол на средствата от ЕСИФ. Координацията на мерките за изпълнение на правителствената политика в областта на управление на средствата от ЕС за икономическо, социално и териториално развитие на страната се осъществява от постояннодействащите консултативни органи на правителството, като Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз и Съвета за координация в борбата с правонарушенията при

управление на средствата от ЕСИФ (Съвет АФКОС). На ниво специализирани органи на изпълнителната власт се предвижда заместник министър-председател или министър, който да отговаря за цялостната организация, координация и контрол на системата за управлението на средствата от Европейския съюз, включително за акредитацията на управляващите и сертифициращите органи. Централното координационно звено е администрацията, която ще подпомага заместник-министър председателя/министъра, а също и структурата, която ще поддържа връзката и ще предоставя информация на Европейската комисия. Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ (ИСУН), поддържана от Централното координационно звено, ще осигурява електронния обмен на информация и документи между него, органите за управление и контрол на средствата от ЕСИФ и кандидатите и бенефициентите на финансова подкрепа, а също се очаква посредством ИСУН да се провеждат предвидените в закона административни производства. Административните структури и звена, които изпълняват функциите на органи, отговорни за управлението и контрола на средствата от ЕС, се определят с решение на Министерския съвет по предложение на заместник-министър председателя/министъра. В законопроекта е развит и принципът на партньорство с централните и териториалните органи на изпълнителната власт, общините, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, с организациите на гражданското общество и с представители на академичната общност чрез уредбата на Комитета за наблюдение на Споразумението за партньорство и на Комитетите за наблюдение на програмите.

Със законопроекта са регламентирани отделните елементи от изпълнението на програмите, по които се предоставят средствата от ЕСИФ: редът, по който се отпуска безвъзмездна финансова помощ, „дизайнът” на процедурите, включително разработването и приемането на насоките и формулярите за кандидатстване, правилата за провеждане на оценителния процес при подбора на проектни предложения, както и при директното

предоставяне на помощта на конкретен бенефициент, правната форма на предоставянето – като правило административен договор за безвъзмездна финансова помощ, както и възможностите за неговото изменение. Предвиждат се специфични правила във връзка с изпълнението на подхода „Водено от общността местно развитие”, допустим за финансиране от ЕСИФ през настоящия програмен период, а също правила във връзка с предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по интегрирани проектни предложения и за съвместни планове за действие.

В отделна глава на законопроекта са уредени специални правила за определяне на изпълнители при принципното прилагане на Закона за обществените поръчки (ЗОП), когато бенефициентът е възложител по смисъла на ЗОП, или процедура с публична покана със задължителните за нея реквизити, когато той не се явява възложител по ЗОП.

Предмет на уредбата в глава пета на законопроекта са финансовото управление и контрол – общи условия и допустимост на разходите, плащания, верифициране и сертифициране на разходите, както и администрирането на нередности и извършването на финансови корекции за получаваната финансова подкрепа със средства от ЕСИФ, включително основните права и задължения на участниците в тези процеси. Правилата за финансово управление и контрол, включващи процесите по разплащане, сертификация, отписване и възстановяване на неправомерни разходи и осчетоводяване, са ключови процеси, които осигуряват изплащането на помощта към бенефициентите и минималните изисквания, които следва да дадат необходимата увереност на сертифициращия орган по отношение на сертификацията на разходите към Европейската комисия. В законопроекта е предвидено, че детайлизацията на национално ниво на тези процеси по разплащания, възстановяване и отписване на неправомерни разходи и осчетоводяване по програмите, както и взаимоотношенията между управляващи и сертифициращи органи ще се осъществяват въз основа на акт, издаден от министъра на финансите.

Особен акцент в законовата регулация е поставен върху установяването на ясни административно-правни отношения между управляващите органи и бенефициентите. Тези отношения е предвидено да възникват въз основа на два различни института на административното право - Административния договор, който е основната форма при предоставянето на безвъзмездната финансова помощ, и финансовите корекции, които се определят по основание и размер с индивидуален административен акт. За разлика от индивидуалния административен акт административният договор не е общо уредена правна фигура в рамките на кодификацията на административния процес, а само в разновидността на споразумението по чл. 20 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Същевременно възможностите на този институт са добре изследвани в българската административно-правна доктрина, той е въведен в позитивното право на редица европейски страни, където се е наложил и като съответен при уреждането на отношенията, свързани с предоставянето на финансова подкрепа със средства от европейските фондове. Правната логика на възникване и развитие на правоотношенията между управляващия орган и бенефициентите на плоскостта на административно-правните отношения е основополагаща и за ясното регламентиране на процедурата по извършване на финансови корекции. Тя завършва с акт, в който също се обективира властническо волеизявление на административен орган.

С оглед спазване изискването на чл. 74 от Регламент (ЕС)
№ 1303/2013 – държавите членки да гарантират, че съществува ефективна уредба за разглеждане на жалби във връзка с ЕСИФ, законопроектът въвежда ясна регламентация относно правото на защита на бенефициентите срещу актовете на административните органи, основана на общата клауза съгласно чл. 120 от Конституцията на Република България. С оглед необходимостта от гарантиране на ефективност при усвояване на средствата от ЕСИФ и минимизиране на риска от тяхната загуба проектът на закон

предвижда някои особени правила по отношение на съдебния контрол върху административните актове, които дерогират общия ред на оспорване по АПК.

Предложеният проект на Закон за управление на средствата от ЕСИФ ще послужи като отправна точка за бъдещите краткосрочни и средносрочни мерки за оптимизиране на системата за управление на средствата от Европейския съюз и за повишаване на нейната ефективност и ефикасност. Чрез приемането на закона ще бъде преодоляна настоящата фрагментарност на нормативната уредба и ще се осигури необходимата степен на устойчивост и предвидимост. По този начин ще се създадат предпоставки за успешното изпълнение на програмите, съфинансирани от ЕСИФ през следващите програмни периоди.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)